

Tutkimusosio

Ympäristön roskaaminen ja pummilla matkustaminen on hävettävää

Suomalaisten mielestä kahdestakymmenestä neljästä asiasta yhdeksän koetaan erittäin tai melko hävettäväksi teoiksi. Eniten ihmiset sanovat häpeävänsä ympäristön roskaamista (89 %) ja pummilla matkustamista julkisessa liikenteessä (81 %), käy ilmi KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön kansalaistutkimuksesta.

Myös luottorajan jatkuvaa ylittämistä (73 %), jätteiden lajittelematta jättämistä (68 %), ulosottoon joutumista (66 %) ja velaksi kuluttamista (66 %) pitää vahva enemmistö hävettävänä tai nolona. Enemmistölle myös pikavippien (64 %) ottaminen, juovuksissa esiintyminen julkisella paikalla (62 %) ja piraattituotteiden käyttäminen (55 %) on noloa.

Vähiten suomalaiset sanovat häpeävänsä puhelinmyynnissä ostamisesta kieltäytymistä (5 %), siivoojan käyttämistä (8 %), kunnan vuokra-asunnossa asumista (13 %), einesten ja pikaruoan syömistä (15 %) sekä oman elintason heikkenemistä (18 %). Kovin hävettävää ei ole myöskään lentomatkailu, vain viidennes pitää lentomatkailua hävettävänä asiana.

Naiset pitävät miehiä useammin hävettävinä asioina roskaamista, jätteiden lajittelematta jättämistä, hinnoista tinkimistä, seksituotteiden ostamista ja juovuksissa julkisesti esiintymistä. Miehet pitävät naisia herkemmin noloina asioina luksusvaatemerkkien käyttöä ja kaupungin vuokra-asunnossa asumista.

Nuoret (18–30-vuotiaat) pitävät keskimäärää nolompina asioina turkiksiin pukeutumista, siivoojan käyttämistä, auton käyttöä lyhyillä matkoilla, lentomatkailua, hinnoista tinkaamista ja palveluista valittamista. Ikääntyneet, yli 60-vuotiaat, vaivautuvat etenkin pummilla matkustamisesta, juovuksissa esiintymisestä (62 %), roskaamisesta, velaksi kuluttamisesta, pikavippeihin turvautumisesta ja ulosottoon joutumisesta.

Puolueiden kannattajien välillä on eroja

Puoluekohtaiset nolousprofiilit ovat äkkiseltään pitkälti toistensa kaltaisia. Eniten hävettävät asiat löytyvät kaikkien puolueiden tukijoiden listan yläpäästä. Näitä ovat roskaaminen, pummilla matkustaminen, luottorajan jatkuva ylittäminen, jätteiden lajittelematta jättäminen.

Kun tarkastellaan puolueiden kannattajien poikkeamia väestön keskiarvosta, käy ilmi, että SDP:n kannattajat suhtautuvat keskimäärää kielteisemmin jätteiden lajittelematta jättämiseen ja auton käyttöön lyhyillä matkoilla. Perussuomalaisten kannattajat pitävät keskimäärää hävettävimpinä asioina ulosottoon joutumista, luottorajan jatkuvaa ylittämistä ja luksusmerkkivaatteiden käyttöä.

Kokoomuksen kannattajia hiertäisi kaupungin vuokra-asunnossa asuminen, ulosottoon joutuminen ja pikavippeihin turvautuminen. Keskustan tukijoita nolostuttaa einesten ja

pikaruoan syöminen, seksituotteiden ostaminen, juovuksissa esiintyminen ja palveluista valittaminen.

Vihreiden ja vasemmistoliiton kannattajat muistuttavat toisiaan. Heitä hävettää etenkin lentomatkestaminen, turkiksiin pukeutuminen, auton käyttö lyhyillä matkoilla ja jätteiden lajittelematta jättäminen.

Tutkimuksen taustatiedot

Häpeä on yksi ihmistä suojaavista tunteista. Häpeä saa miettimään tekoja etukäteen ja harkitsemaan, miten kannattaa toimia. Häpeä voi kuitenkin myös rajoittaa ja kaventaa elämää tarpeettomasti. Nolostuminen puolestaan on mahdollista nähdä häpeän kevytversioksi.

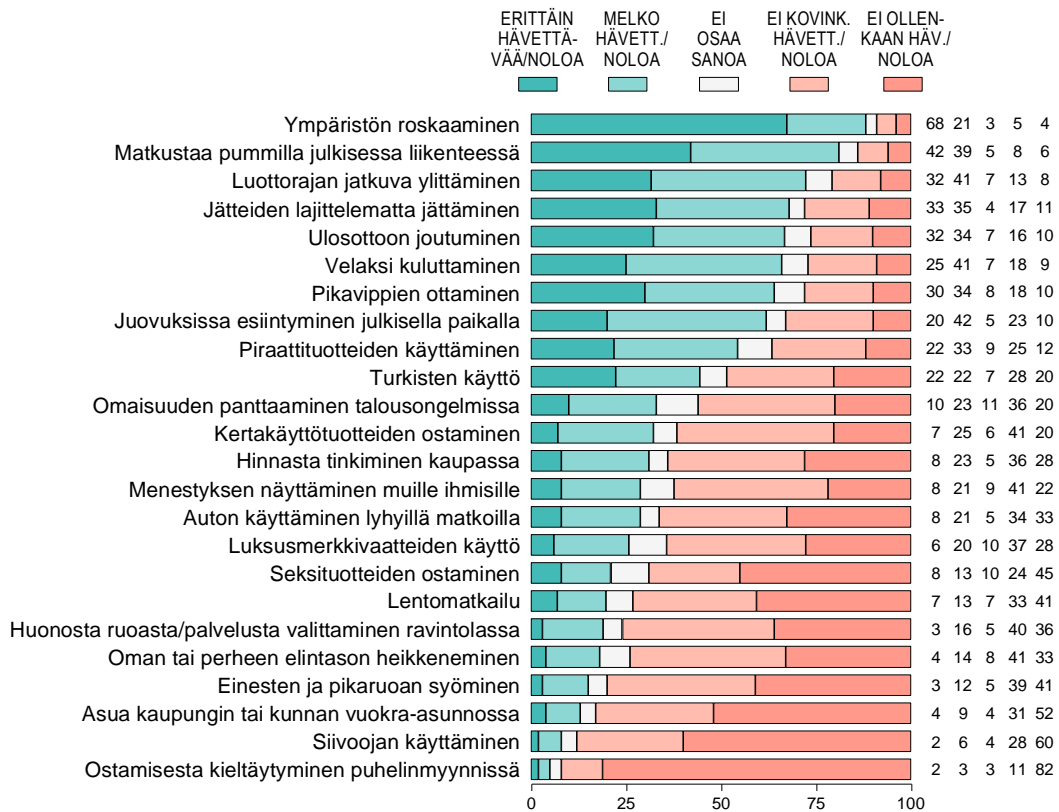
Tutkimuksessa selvitettiin suomalaisten näkemyksiä erilaisten tekojen hävettävyydestä tai noloudesta. Vastajien tuli arvioida kaikkiaan 24 erilaista tekoa, sen mukaan, miten hävettävää tai noloa on niiden tekeminen. Vastajat punnitsivat jokaista yksittäistä asiaa neliportaisella asteikolla.

KAKS – Kunnallisan kehittämissäätiön tutkimuksen toteutti Kantar TNS Oy.

Tutkimusaineisto on koottu Gallup Kanavalla 18.–23.6 2021. Haastatteluja tehtiin yhteensä 1027. Vastajat edustavat maamme 18–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimuksen tulosten virhemarginaali on koko aineiston tasolla suurimmillaan vajaat kolme prosenttiyksikköä suuntaansa.

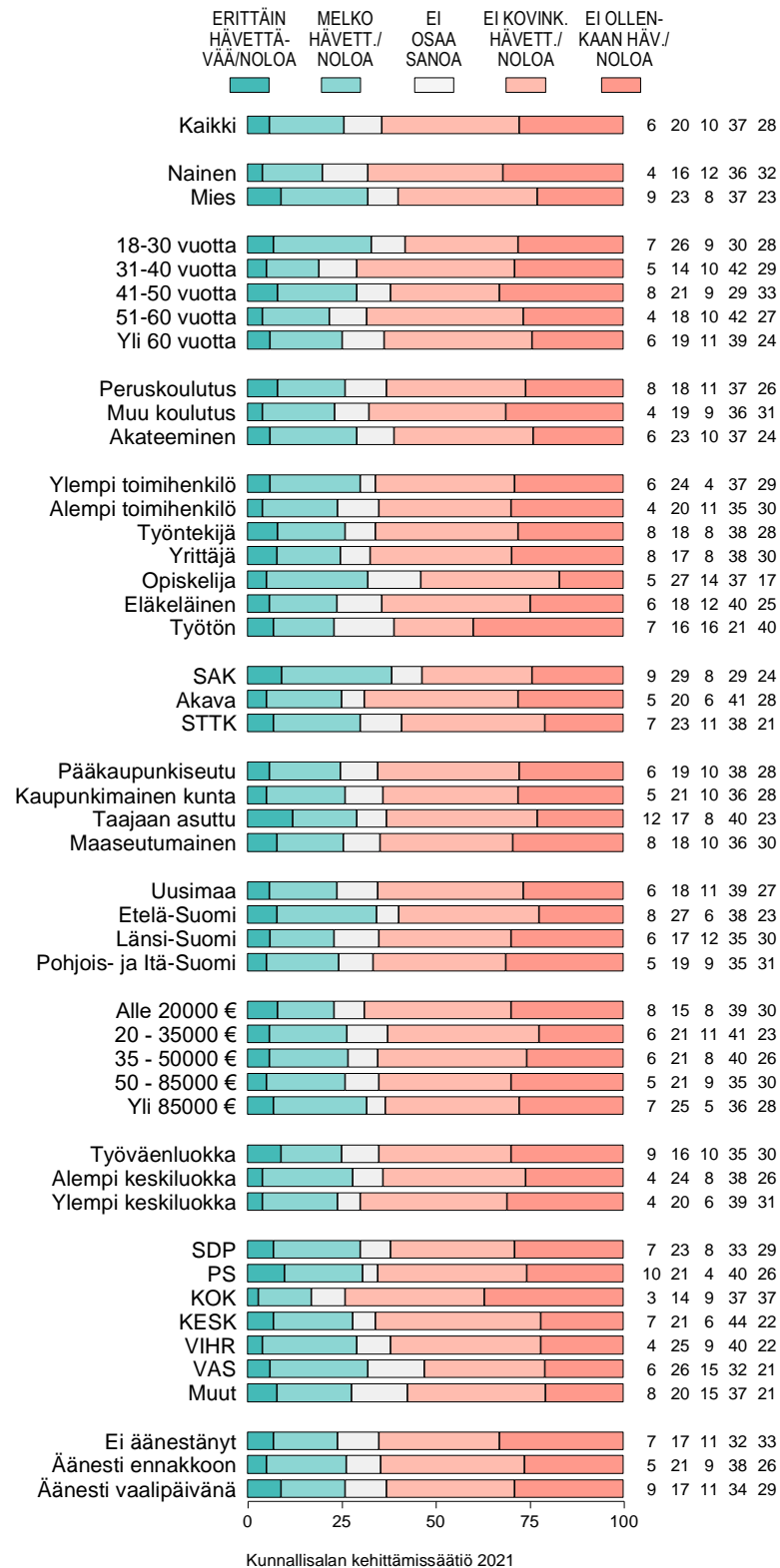
Lisätietoja: Asiamies Antti Mykkänen, 0400 570 087.

Kuvio 26. MITEN HÄVETTÄVINÄ TAI NOLOINA PITÄÄ SEURAAVIA ASIOITA (%).

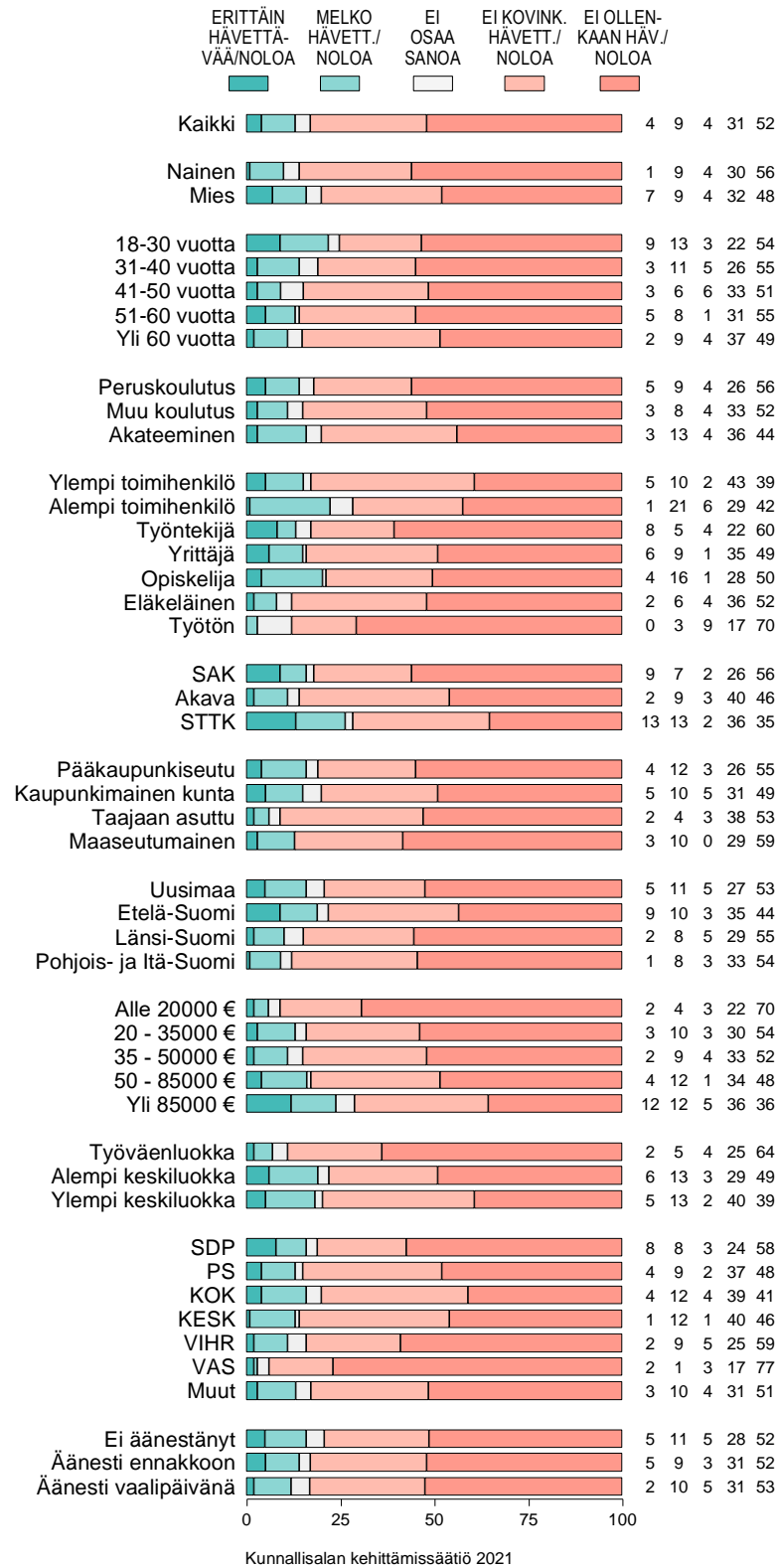

Kunnallissalan kehittämissäätiö 2021

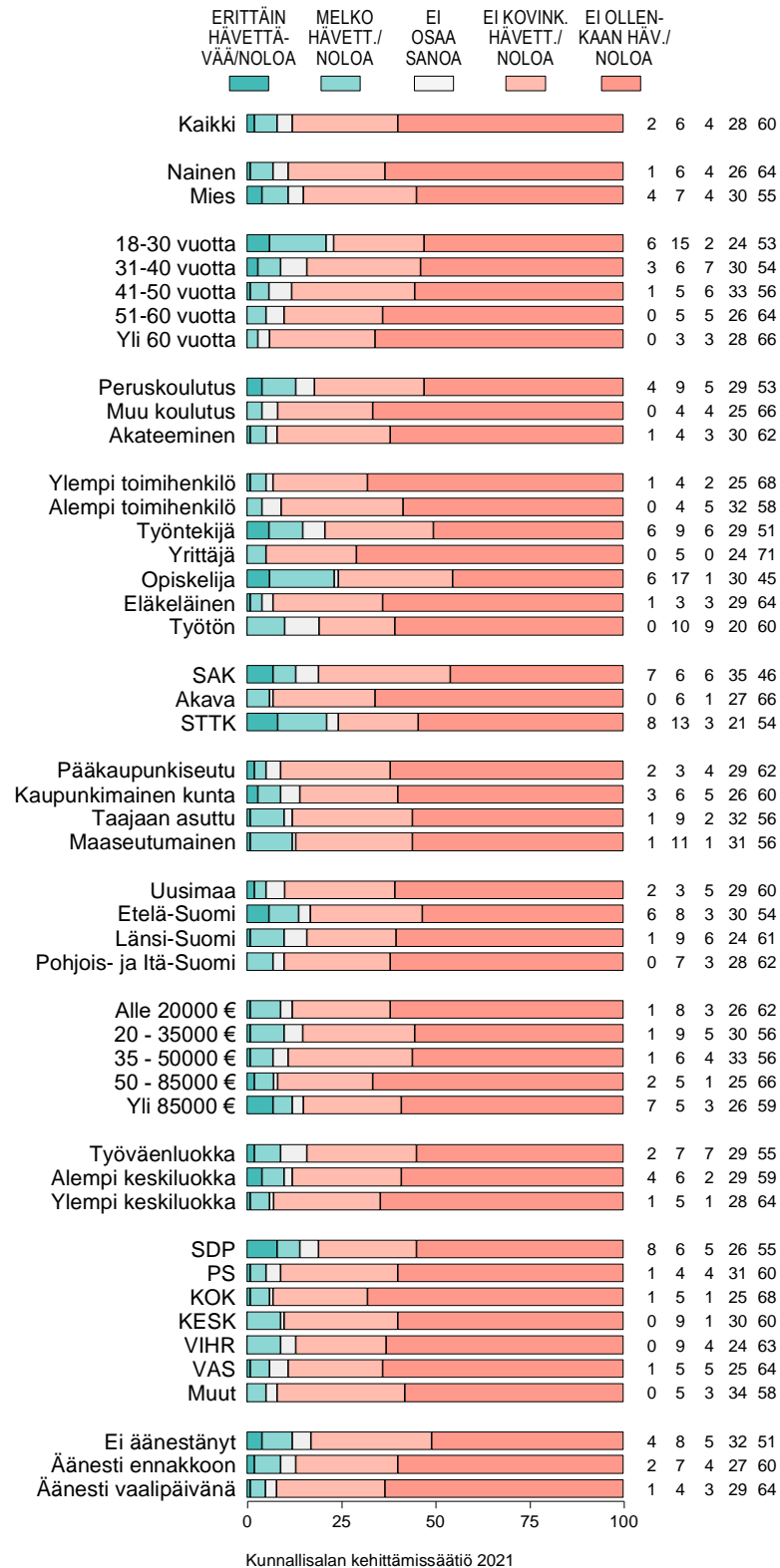
Kuvio 26-1. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: LUKSUSMERKKI-VAATTEIDEN KÄYTTÖ (%).

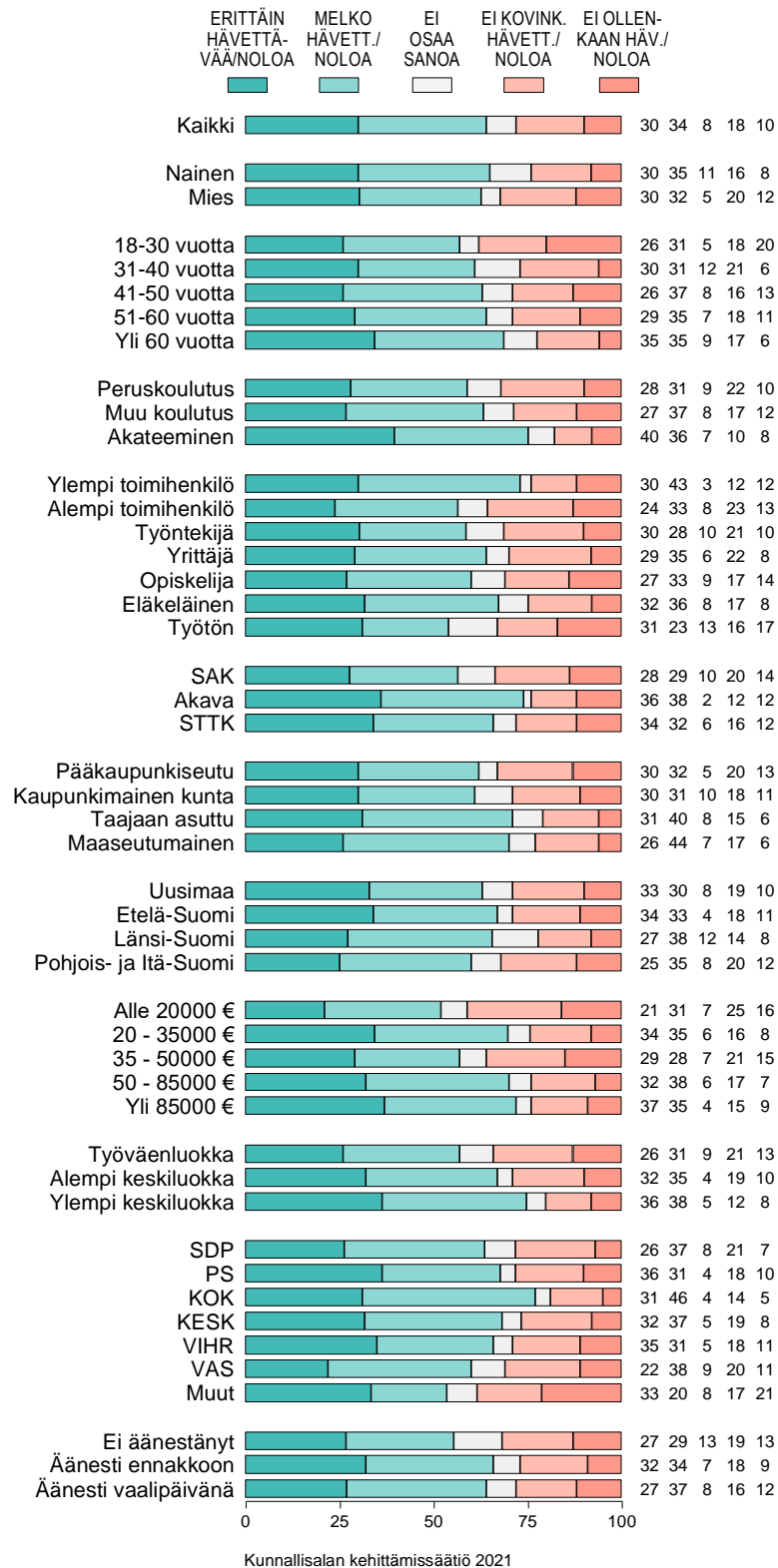
Kuvio 26-2. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: ASUA KAUPUNGIN TAI KUNNAN VUOKRA-ASUNNOSSA (%).

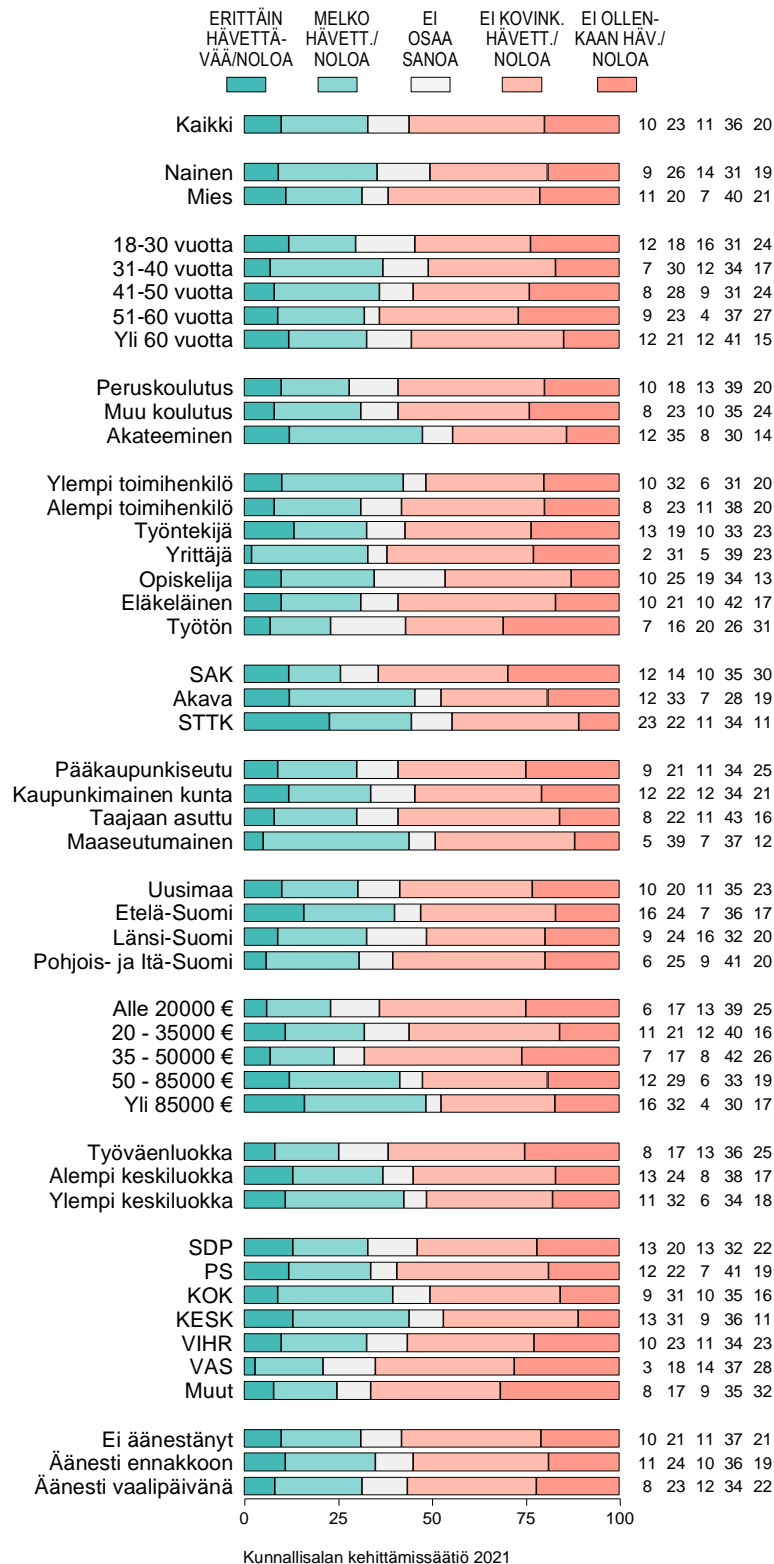
Kuvio 26-3. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: SIIVOOJAN KÄYTTÄMINEN (%).

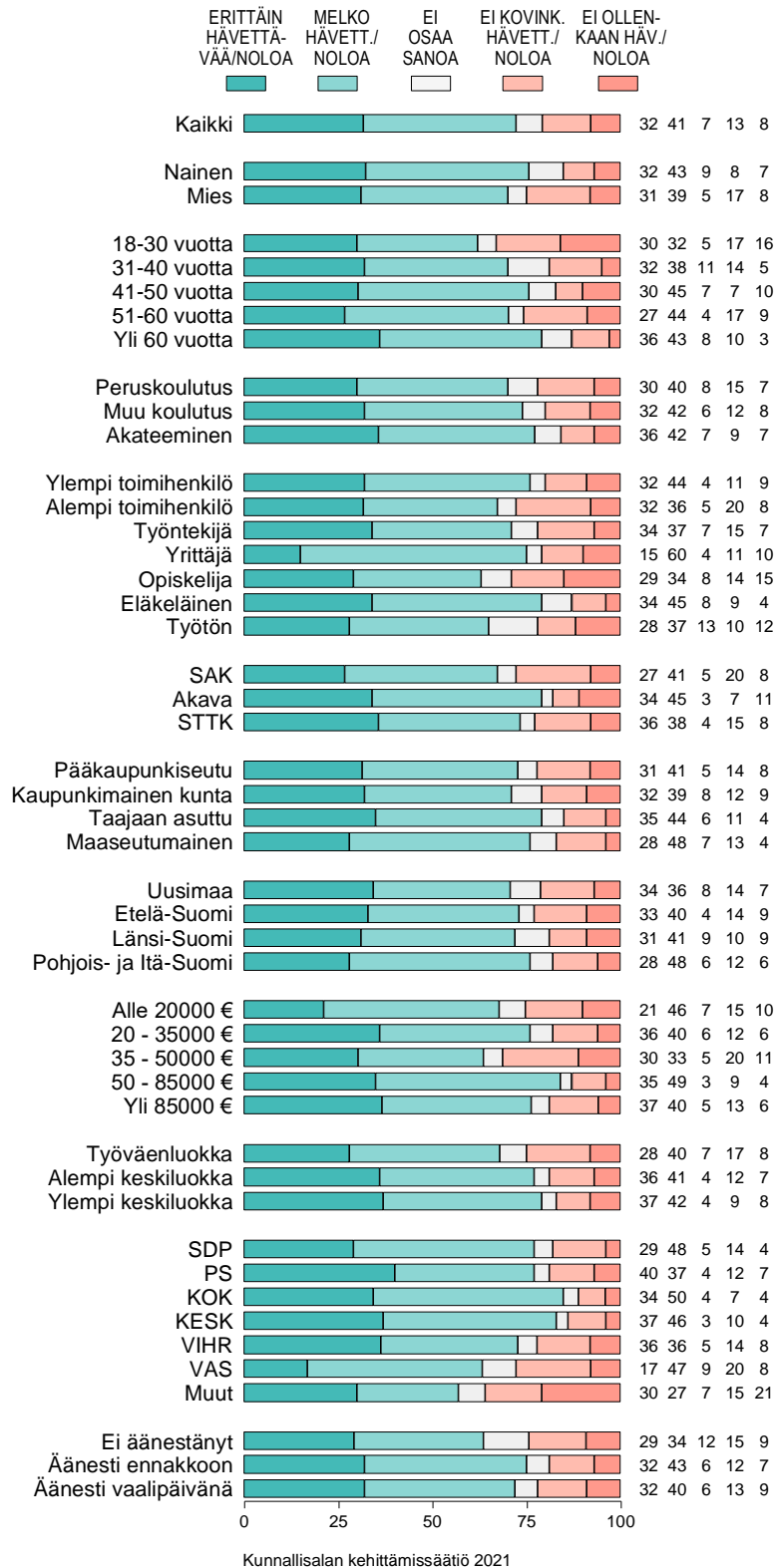
Kuvio 26-4. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: PIKAVIPPIEN OTTAMINEN (%).

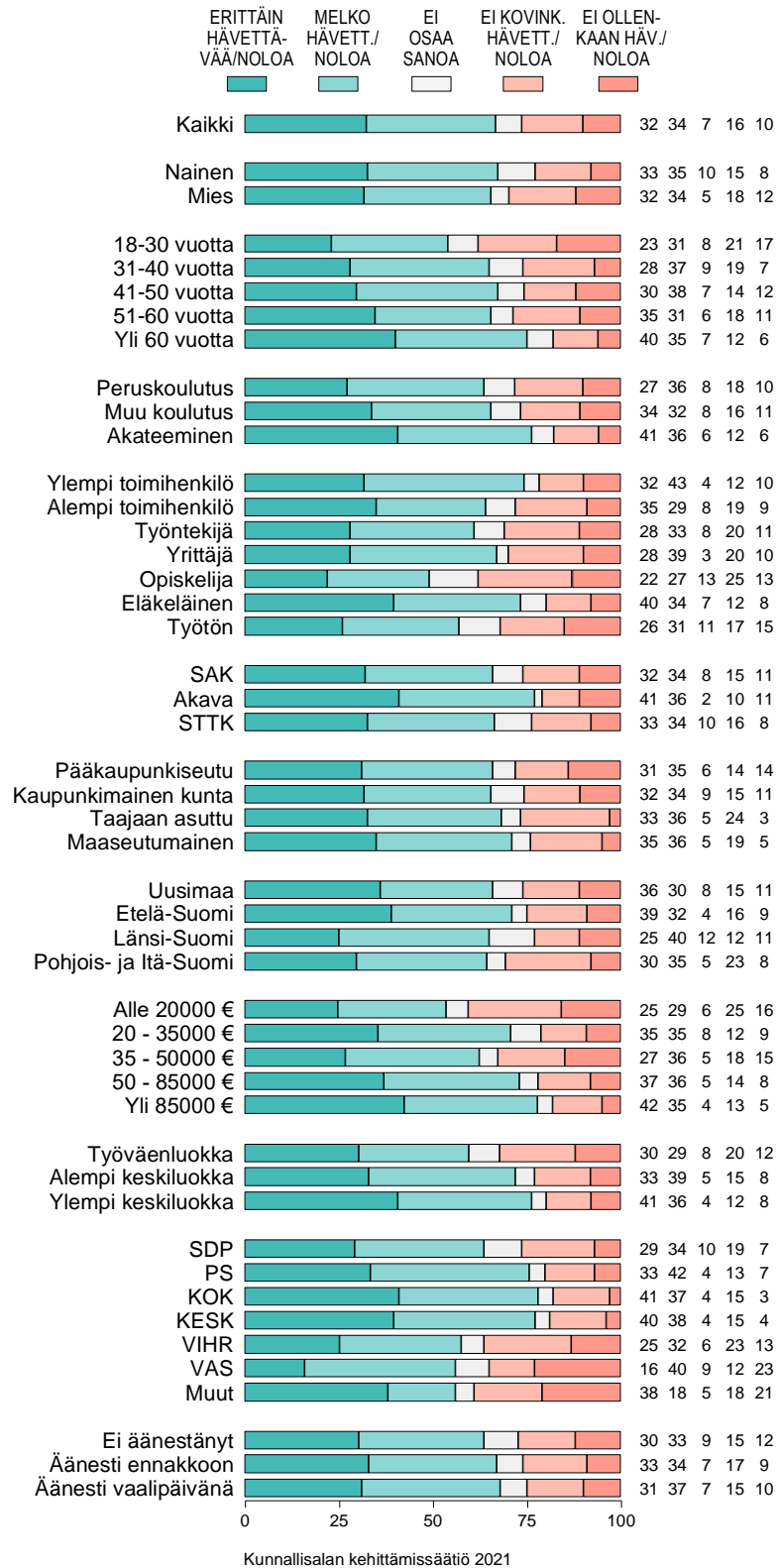
Kuvio 26-5. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: OMAISUUDEN PANTTAAMINEN TALOUSONGELMISSA (%).

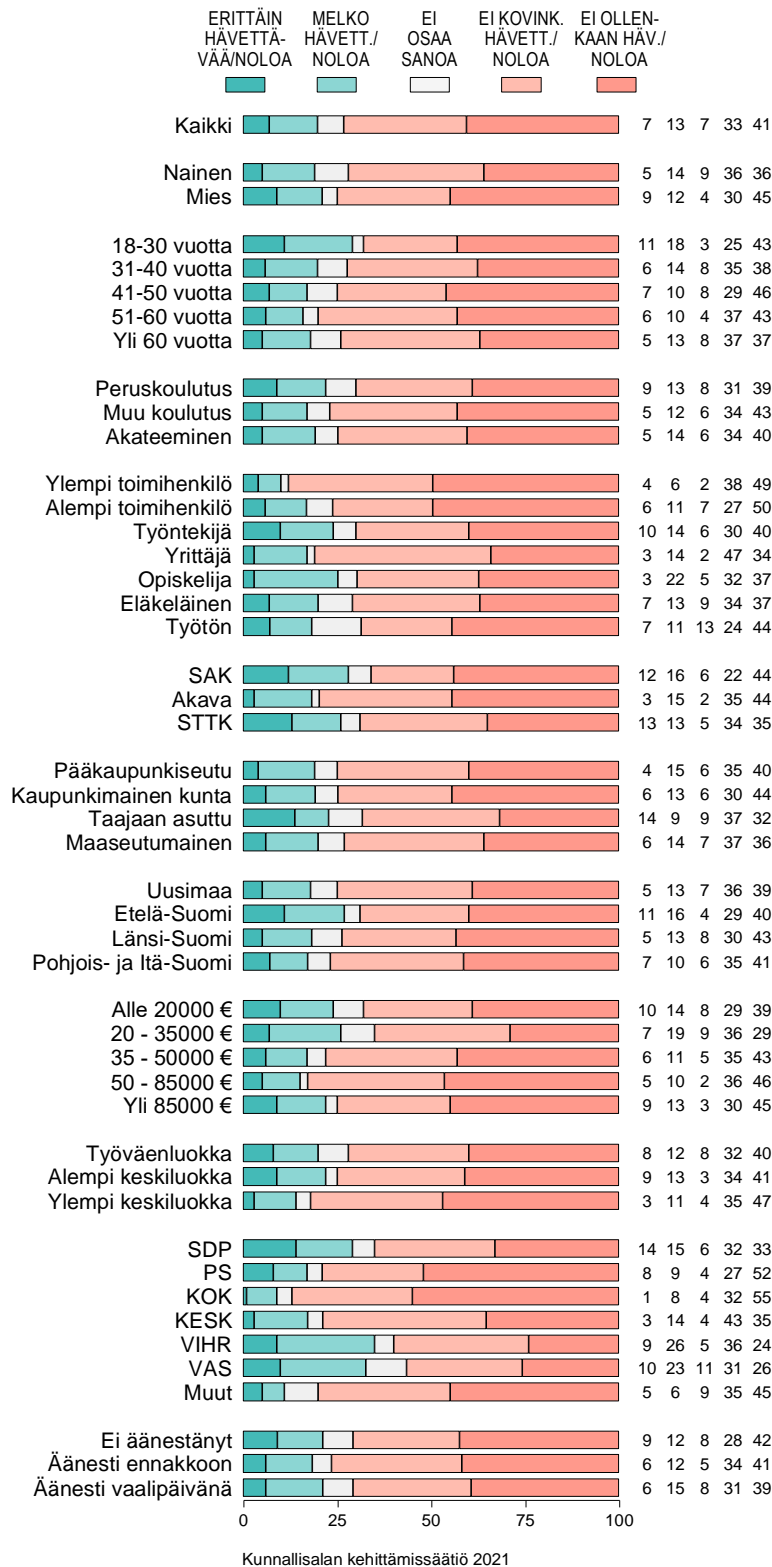
Kuvio 26-6. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: LUOTTORAJAN JATKUVA YLITTÄMINEN (%).

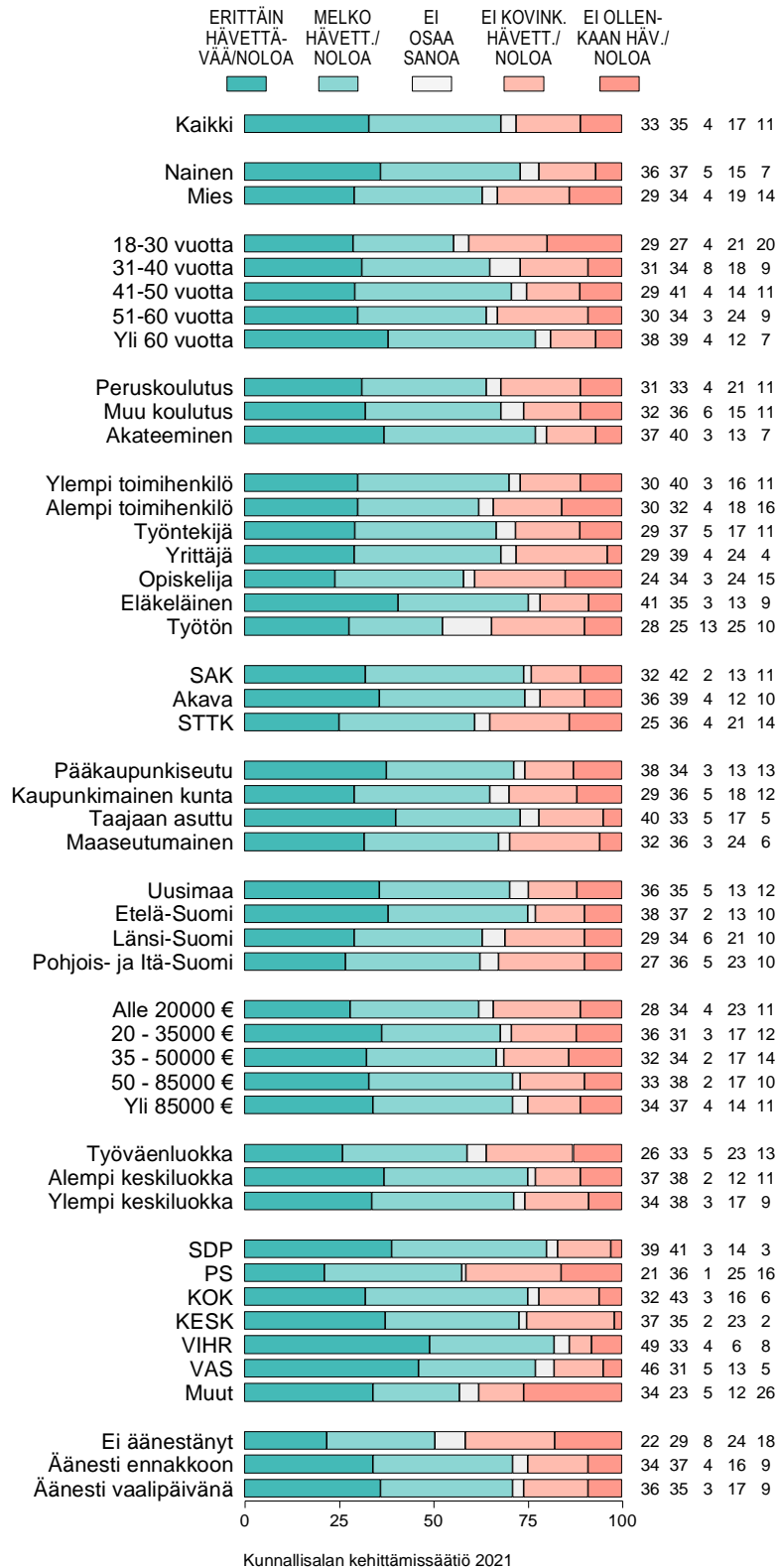
Kuvio 26-7. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: ULOSOTTOON JOUTUMINEN (%).

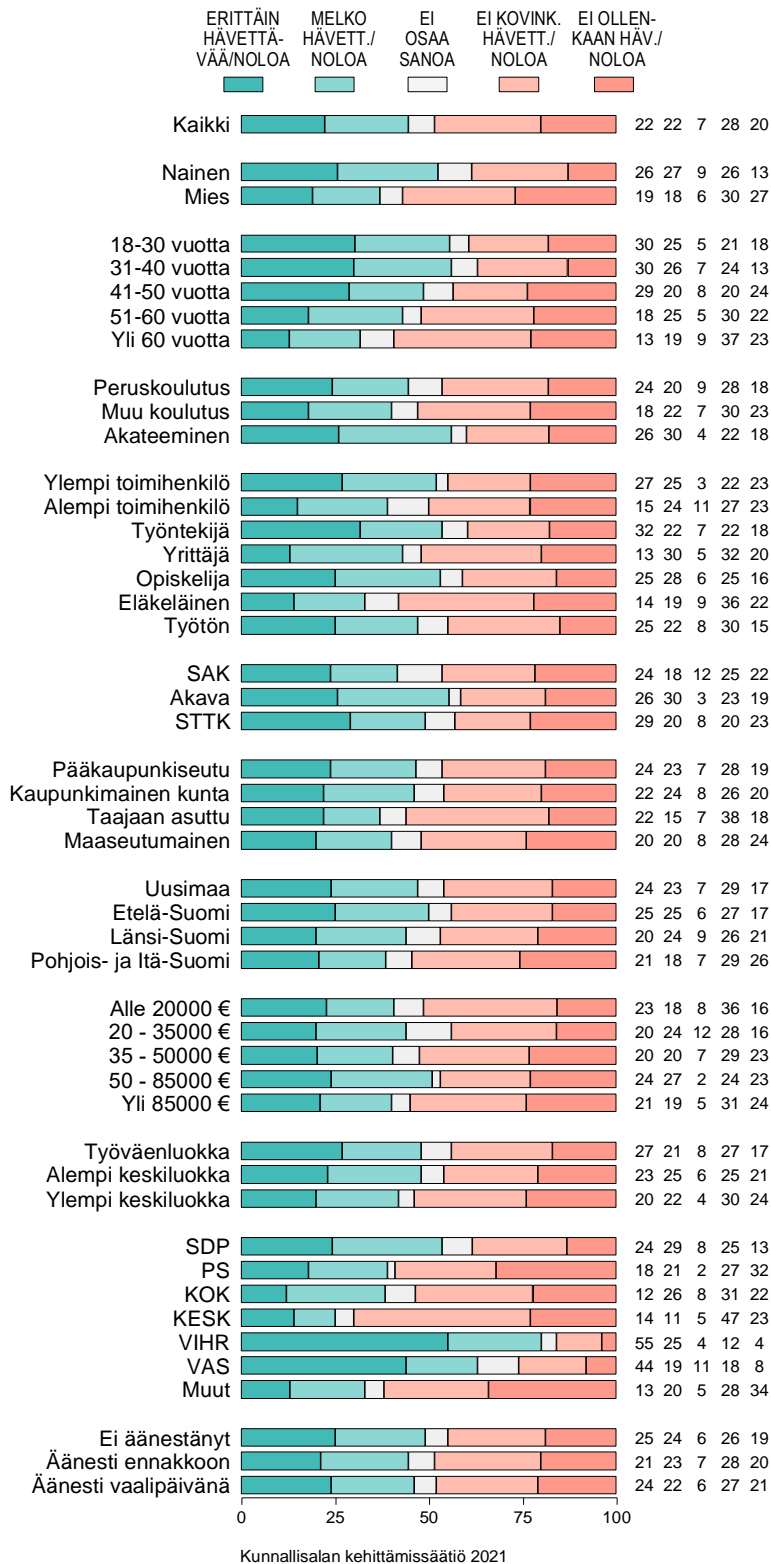
Kuvio 26-8. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: LENTOMATKAILU (%).

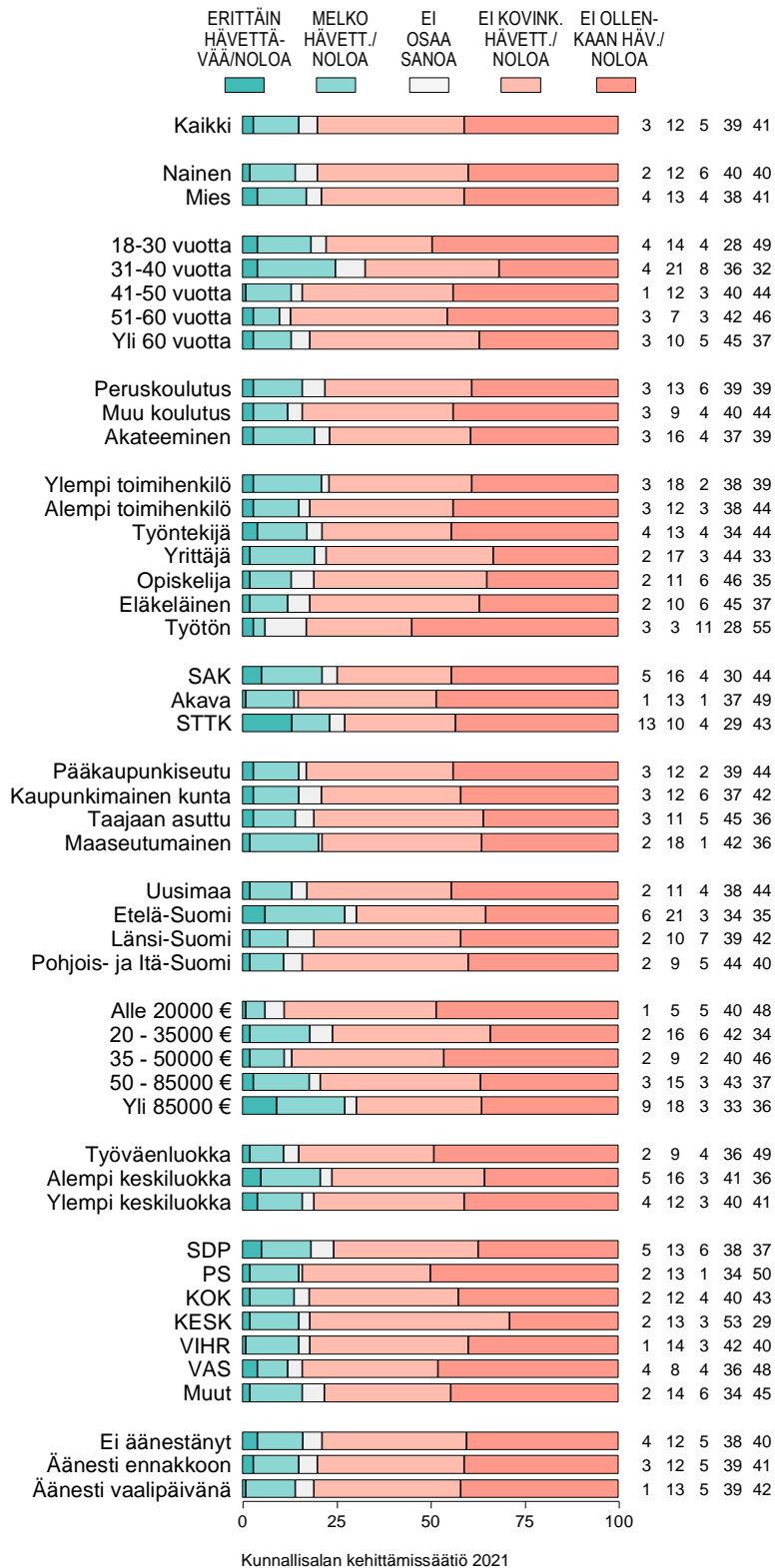
Kuvio 26-9. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: JÄTTEIDEN LAJITTELEMATTA JÄTTÄMINEN (%).

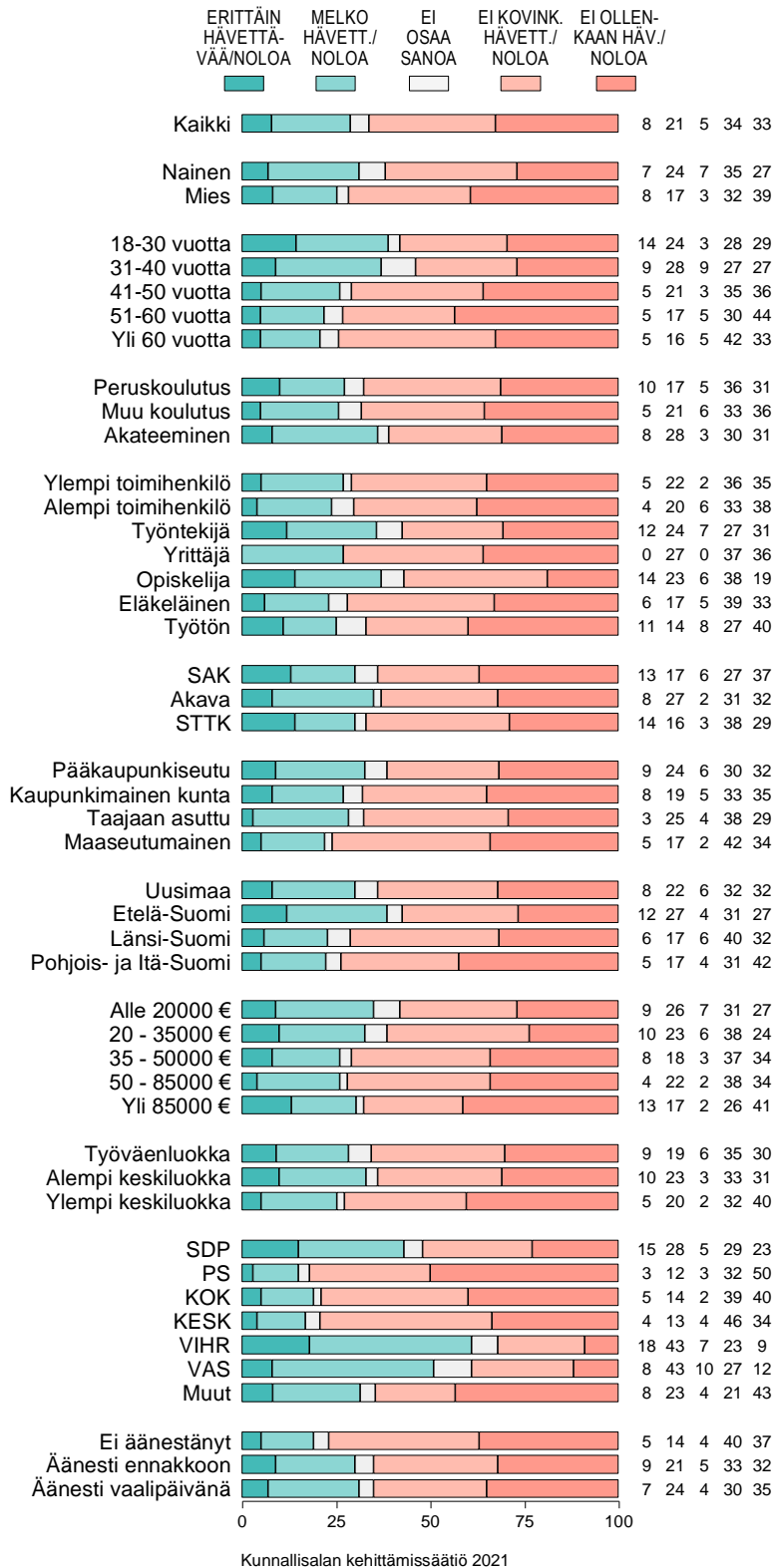
Kuvio 26-10. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: TURKISTEN KÄYTTÖ (%).

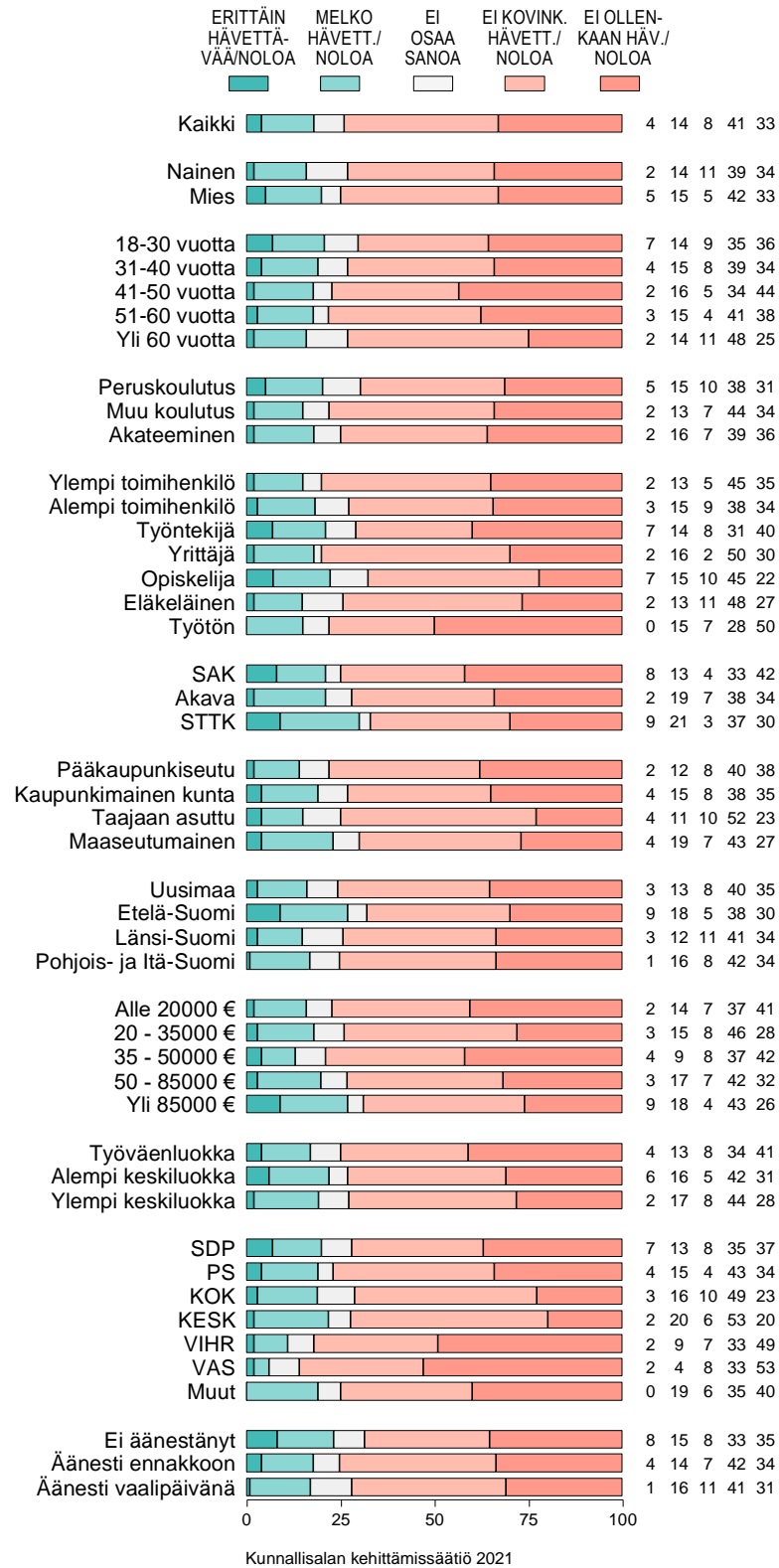
Kuvio 26-11. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: EINESTEN JA PIKARUOAN SYÖMINEN (%).

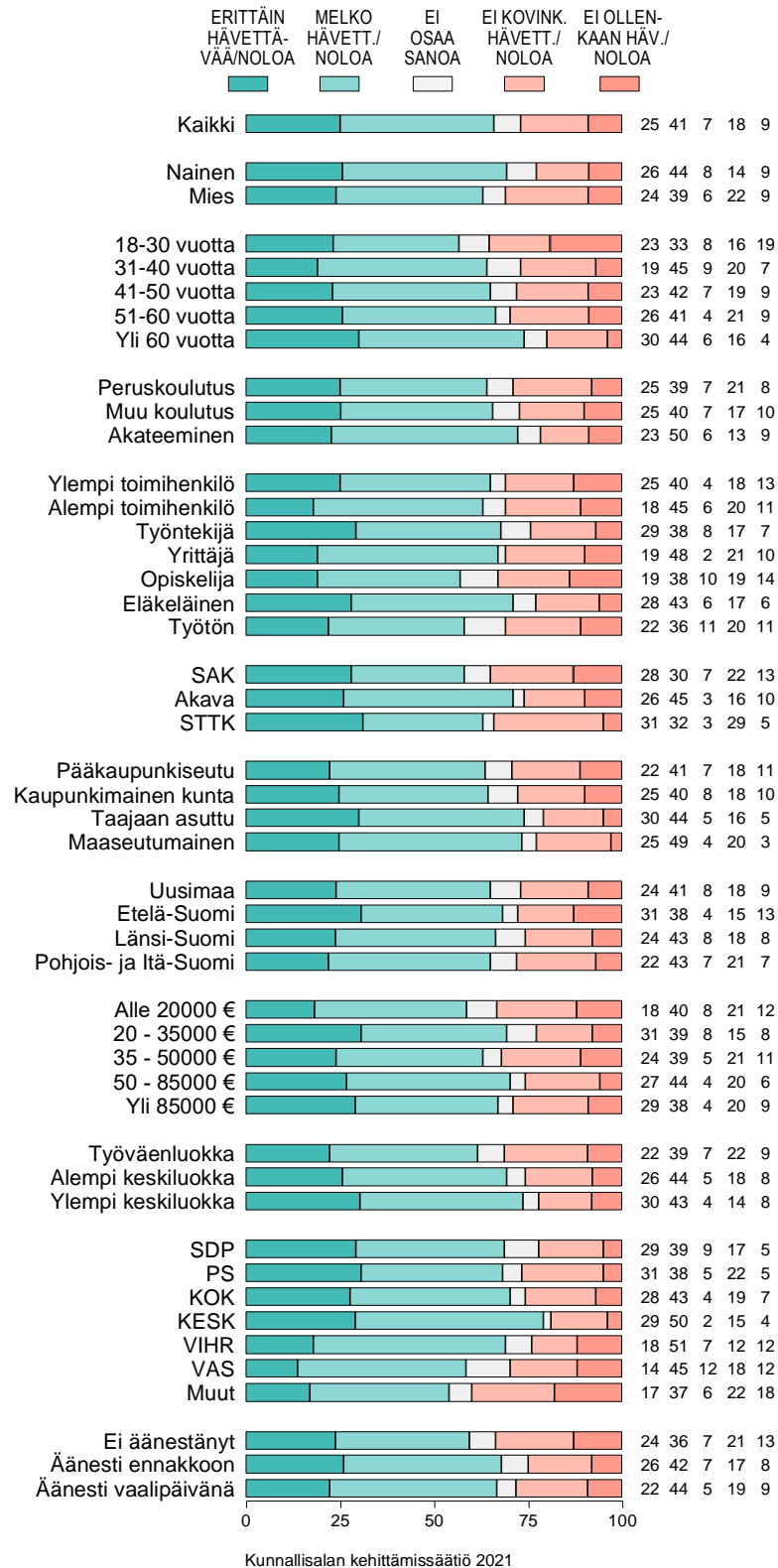
Kuvio 26-12. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: AUTON KÄYTTÄMINEN LYHYILLÄ MATKOILLA (%).

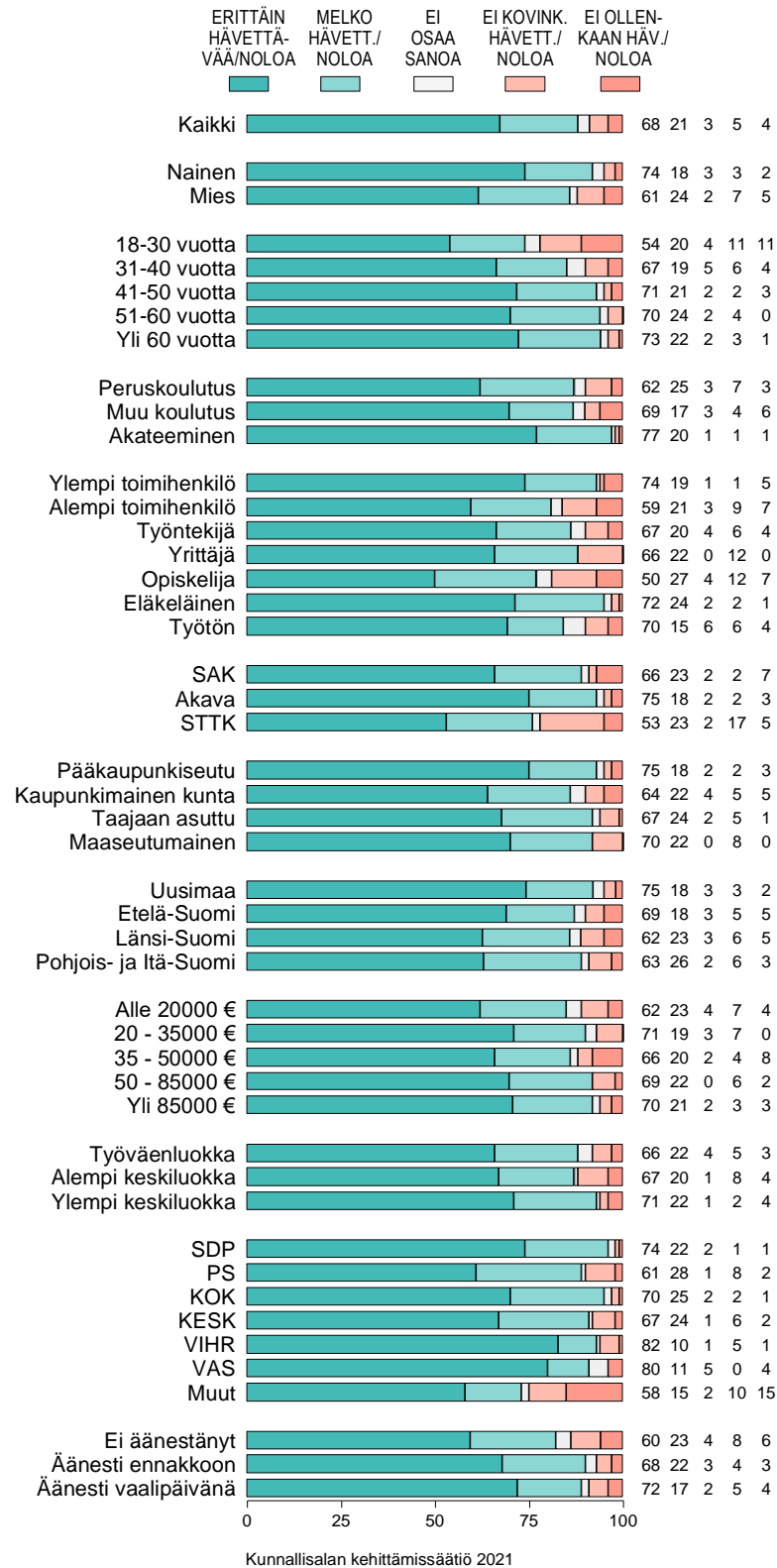
Kuvio 26-13. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: OMAN TAI PERHEEN ELINTASON HEIKKENEMINEN (%).

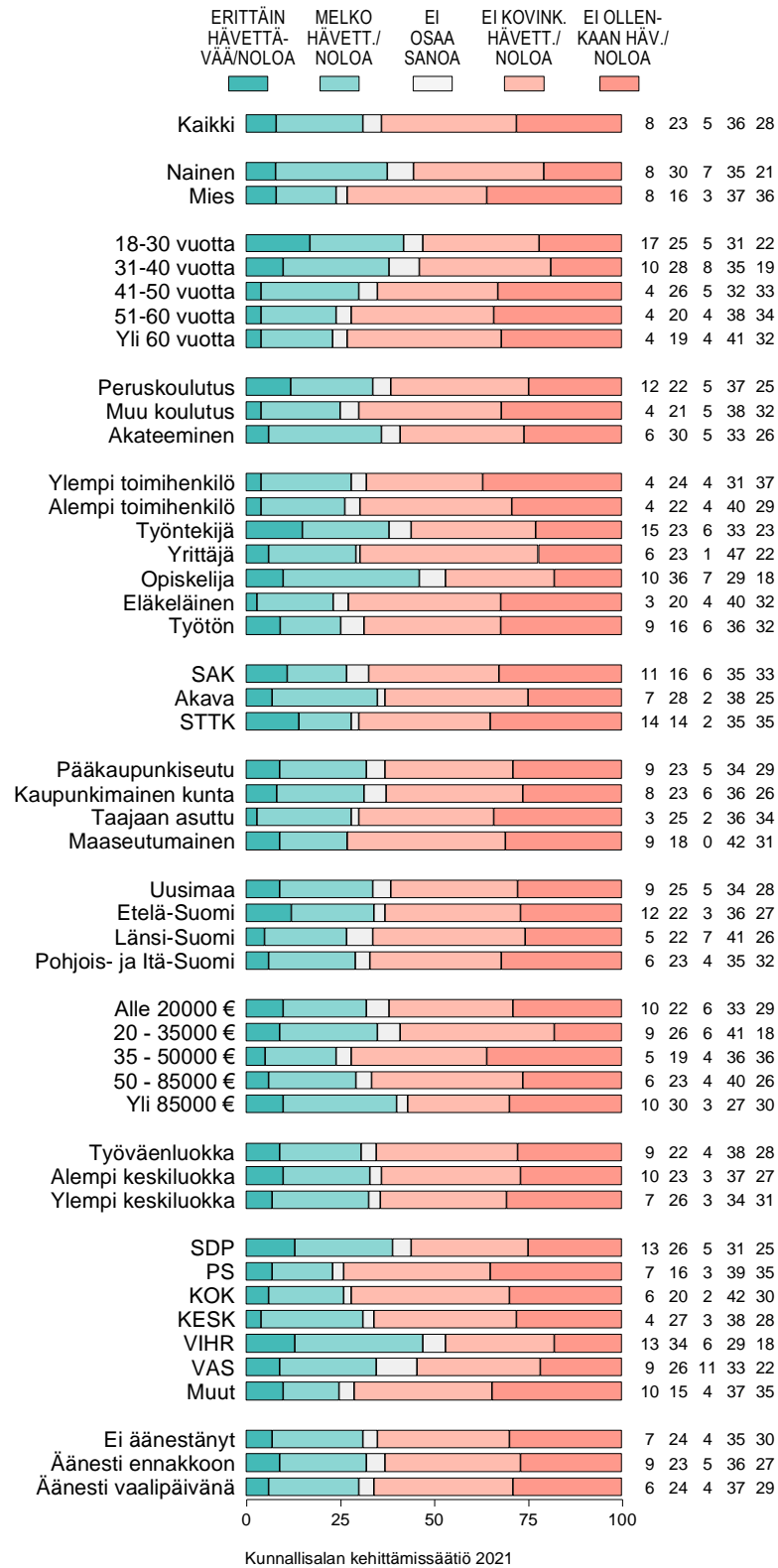
Kuvio 26-14. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: VELAKSI KULUT-
TAMINEN (%).

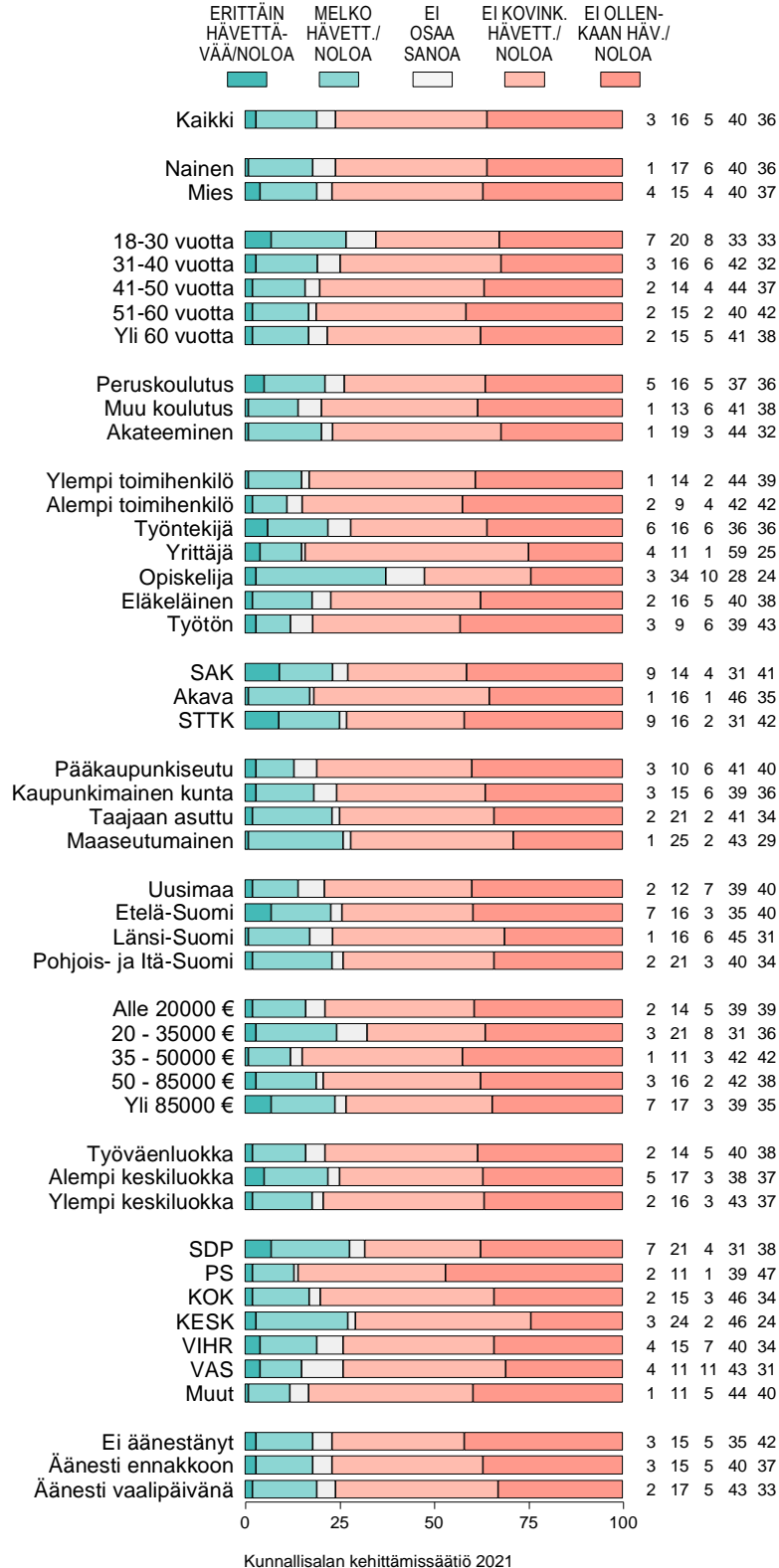
Kuvio 26-15. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: YMPÄRISTÖN ROSKAAMINEN (%).

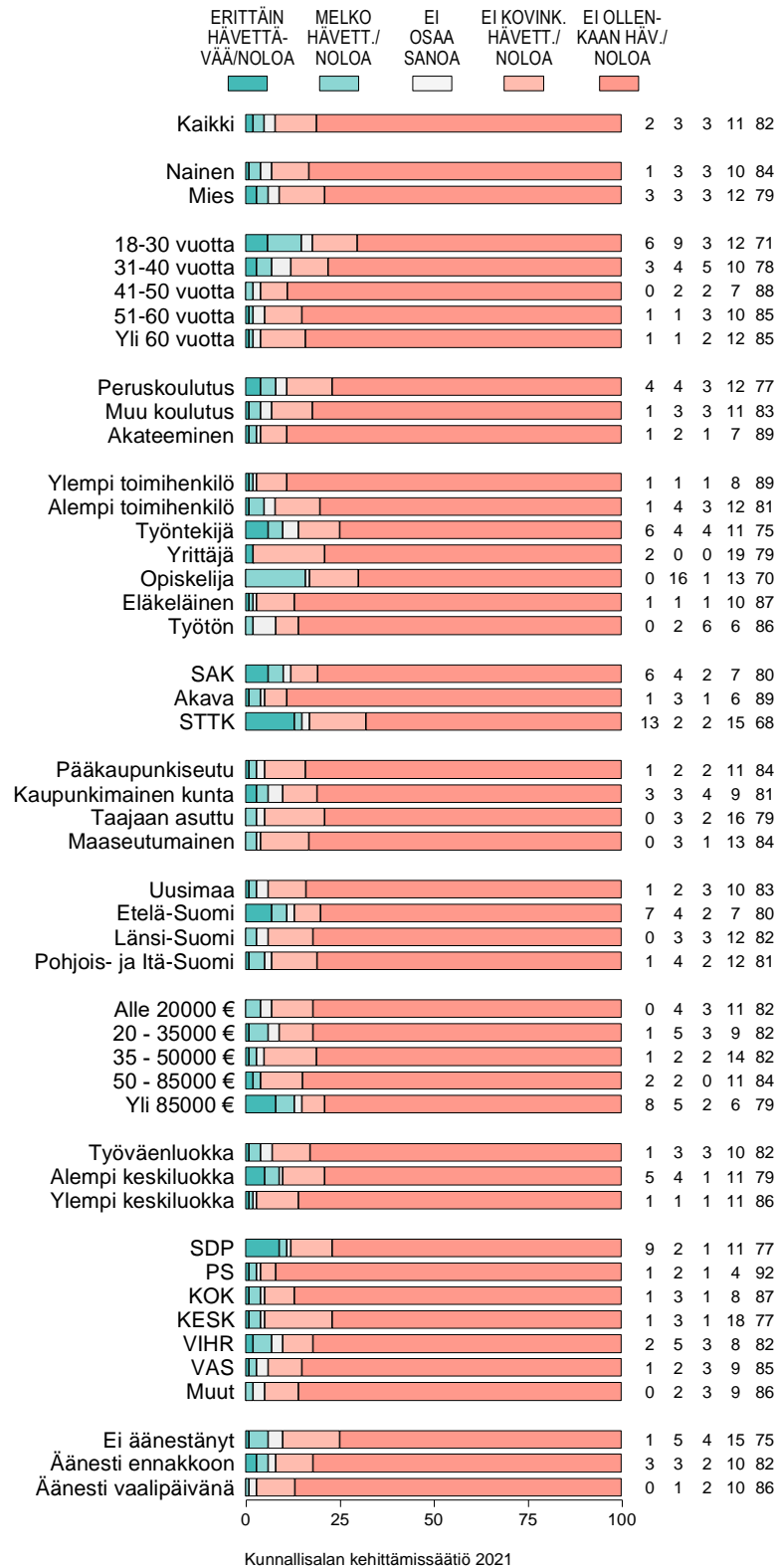
Kuvio 26-16. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: HINNASTA TINKIMINEN KAUPASSA (%).

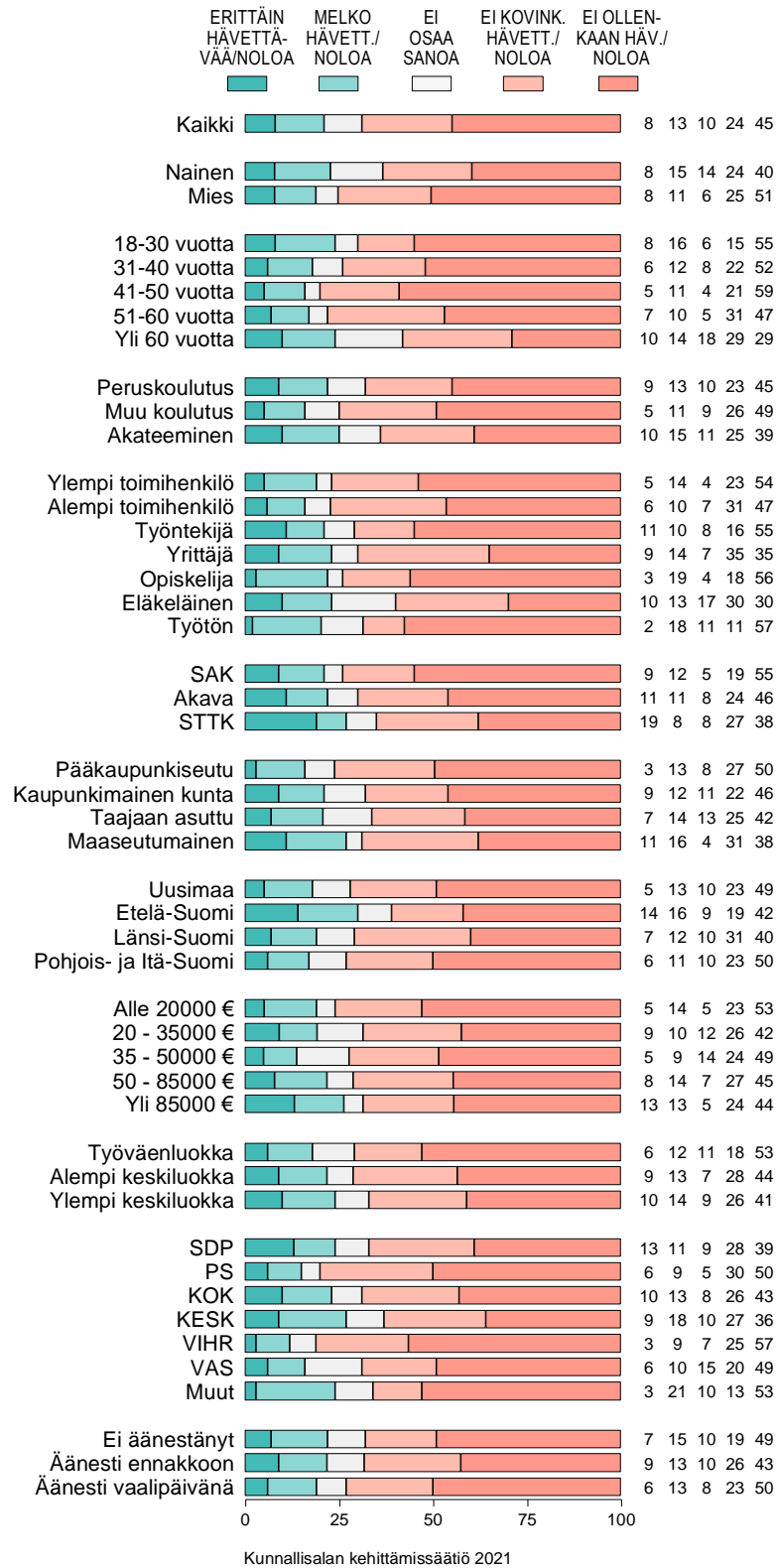
Kuvio 26-17. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: HUONOSTA RUOASTA TAI PALVELUSTA VALITTAMINEN RAVINTOLASSA (%).

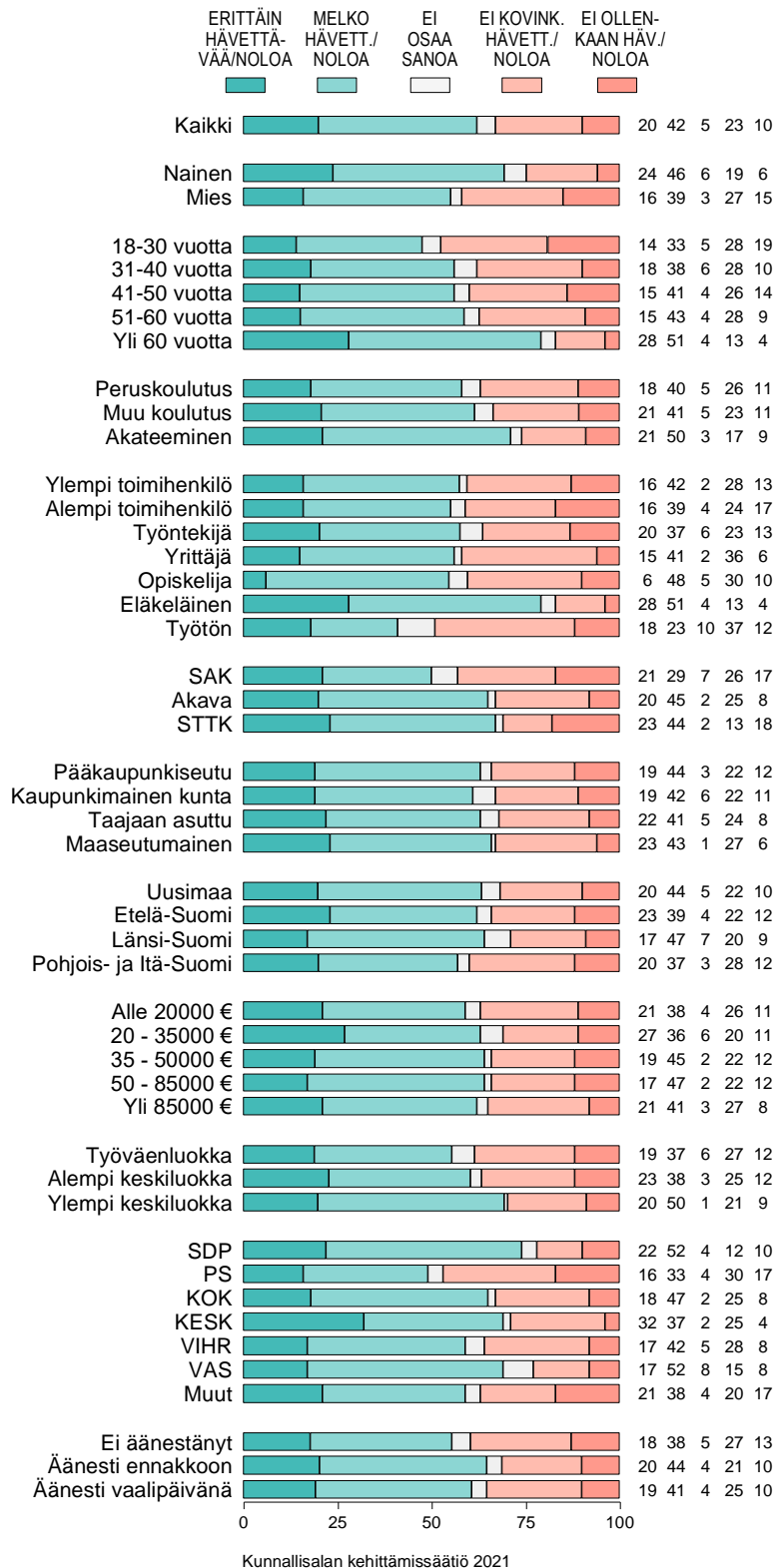
Kuvio 26-18. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: OSTAMISESTA KIELTÄYTYMINEN PUHELINMYYNNISSÄ (%).

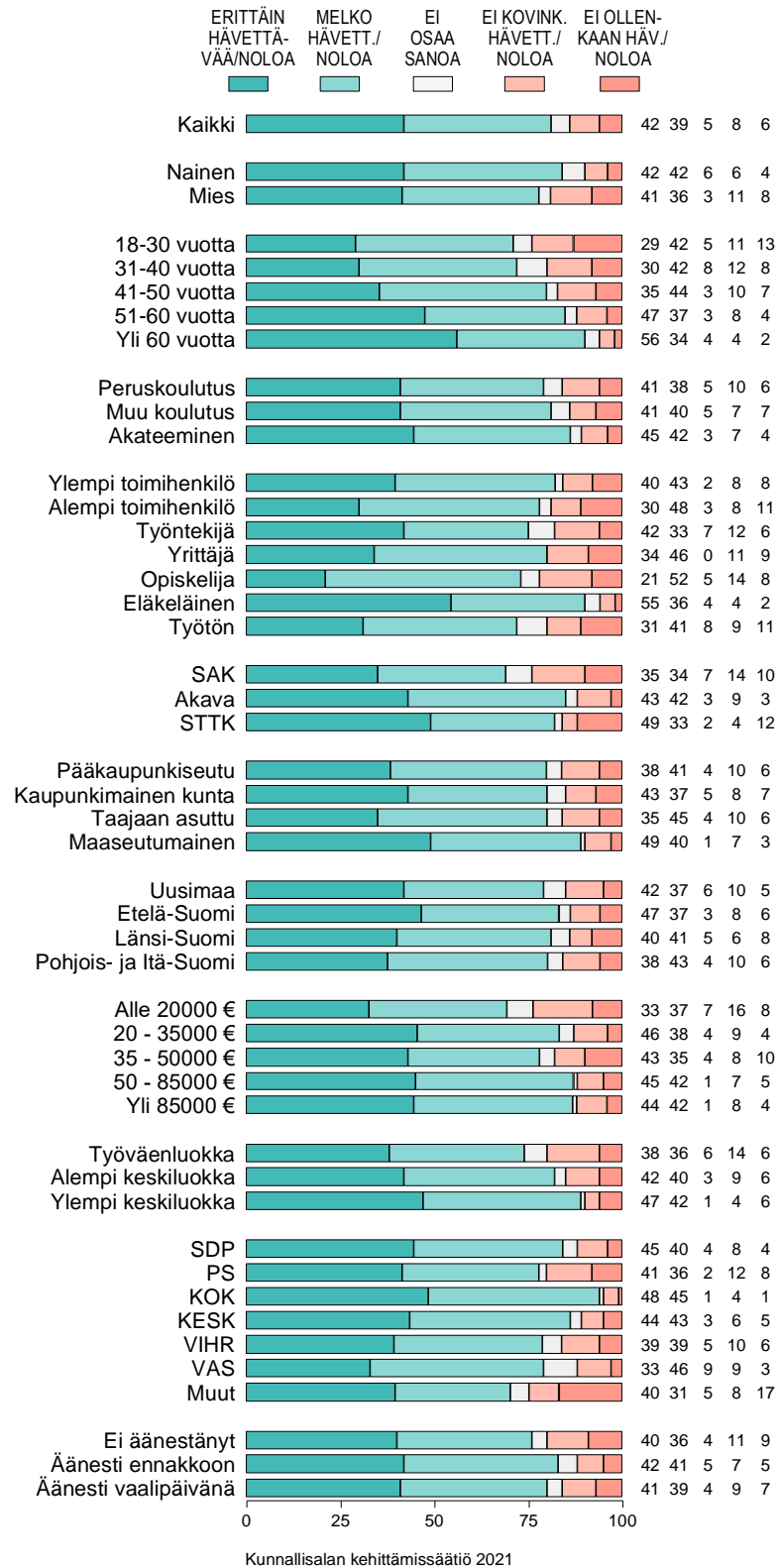
Kuvio 26-19. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: SEKSITUOTTEIDEN OSTAMINEN (%).

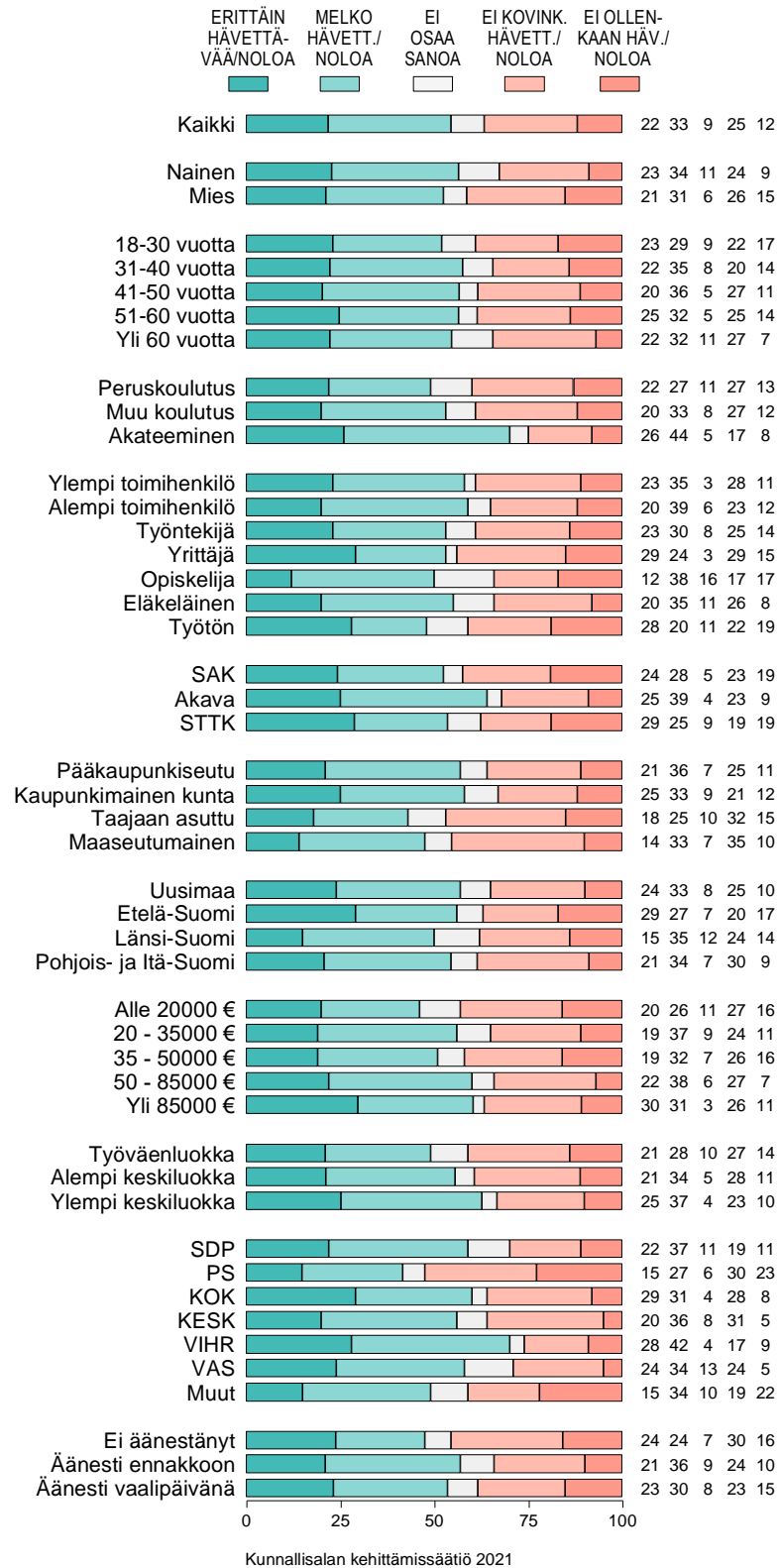
Kuvio 26-20. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: JUOVUKSISSA ESIINTYMINEN JULKISELLA PAIKALLA (%).

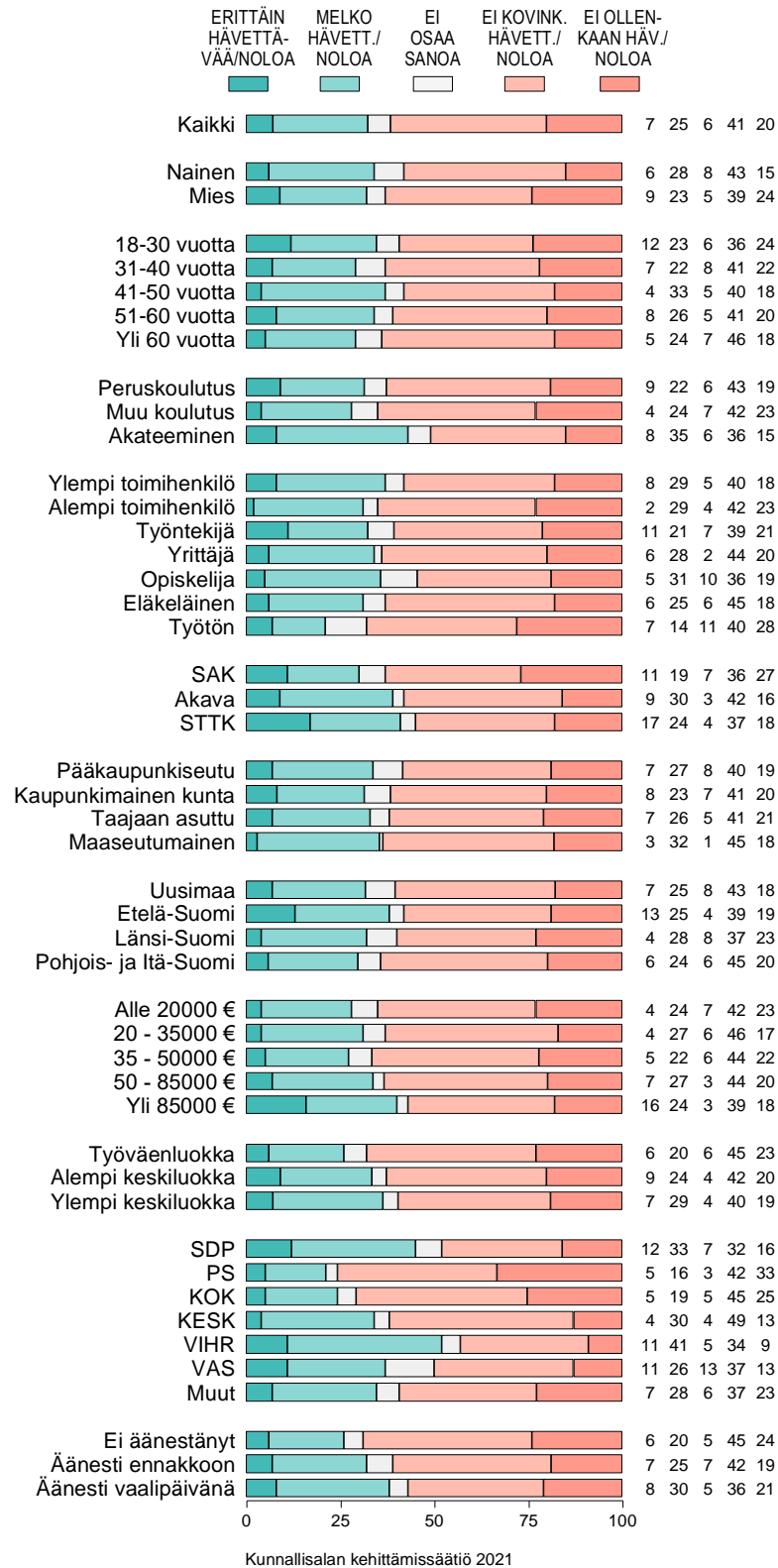
Kuvio 26-21. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: MATKUSTAA PUMMILLA JULKISESSA LIIKENTEESSÄ (%).

Kuvio 26-22. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: PIRAATTITUOTTEIDEN KÄYTTÄMINEN (%).

Kuvio 26-23. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: KERTAKÄYTTÖTUOTTEIDEN OSTAMINEN (%).

Kuvio 26-24. MITEN HÄVETTÄVÄNÄ TAI NOLONA PITÄÄ: MENESTYKSEN NÄYTTÄMINEN MUILLE IHMISILLE (%).

